

Nederlands onderzoek in den vreemde

Diepgaande kennis over de Grutto

De Grutto *Limosa limosa* geldt als een van de meest bedreigde steltlopersoorten van Noordwest-Europa. Die status is het gevolg van het droogleggen van natuurlijk weidegebied en van toenemende landbouwactiviteit in Nederland, waar 85 procent van de totale populatie broedt. Met het oog op mogelijke verbetering van het toekomstperspectief van deze vogelsoort heeft de WIWO-stichting (Working-group International Waterbird and Wetland Research) een project ter hand genomen om de kennis te vergroten van het broeden in natuurlijk en halfnatuurlijk grasland. Aspecten van het onderzoek waren de broedbiotoop, de broeddichtheid, pleisterplaatsen tijdens de trek, wintergebieden en biometrische gegevens van broedende exemplaren.

Van de Grutto worden drie ondersoorten onderscheiden: de nominaatvorm *L. limosa limosa* en verder *L. limosa islandica* en *L. limosa melanuroides*. Voor het project kozen de onderzoekers de IJslandse Grutto. In de periode van 25 juni tot 15 juni 1993 werden twee broedgebieden op IJsland bestudeerd: bij Selfoss in het zuidwesten en bij Skagafjöldur in het noorden. Er werden gegevens verzameld over broeddichtheden, biotoop, nestlokatie, grootte van legsels, afmetingen van de eieren, broedtijdstippen. Broedende vogels werden gemeten en gewogen en er werd bloed afgenomen. Er werden 37 vogels van een ring en een kleurkenmerk voorzien. Tot mei 1995 werden terugmeldingen geregistreerd uit Groot-Brittannië (5), Ierland (1), Frankrijk (1) en Portugal (1).

Op grond van de meest recente telgegevens voor de maand januari wordt het aantal Grutto's van de IJslandse ondersoort geschat op 21.900 tot 28.400 exemplaren. Er werden bij het onderzoekproject geen bedreigende factoren voor de broedpopulatie gesignaleerd.

G.J. Gerritsen & N.M. Groen (redactie): Icelandic Black-tailed Godwit Project 1993. 42 bladzijden, tabellen, grafieken, zwartwitfoto's. WIWO-rapport 51 (1995), Zeist. Prijs f 15,-. Voor bestellingen: zie onderstaande uitgave WIWO-rapport 55.

Variabel broedsucces van steltlopers leidde tot Siberische expeditie

De Foundation Working-group International Waterbird and Wetland Research (WIWO) heeft deelgenomen aan een ornithologische expeditie naar Pronchisjijeva-meer in noordoostelijk Taimyr in Siberië en van de bevindingen een rapport samengesteld. De expeditie, waaraan ornithologen uit zes landen meewerkten, werd in 1991 uitgevoerd in samenwerking met het Instituut voor Evolutie-morfologie en Dieren-ecologie van de Russische Academie van Wetenschappen. Er werden gegevens verzameld over broeddichtheden, broedsucces en groei van jonge steltlopers, meetgegevens en informatie over de conditie van volwassen 'waders', het voedselaanbod aan artropoden dat broedvogels ter beschikking staat, en het broedgedrag van de

Krombekstrandloper en de Kleine Strandloper. De veldstudiewerkzaamheden hadden in het bijzonder tot doel de variatie in broedsucces bij arctische steltlopersoorten te analyseren. Over een periode van twee jaar werden de broedresultaten vergeleken met de fluctuaties in het aantal lemmingen. Daarbij werd het vermoeden bevestigd, dat de grootte van de lemmingenpopulaties een bepalende factor is voor de voedselkeuze van roofdieren: wanneer die veel lemmingen kunnen vangen, worden er minder nesten van broedvogels geplunderd en jonge vogels gegeten (in Ibis no.135, blz. 277-292, van 1993 is daarover een verslag van Underhill en anderen gepubliceerd). Uit onderzoek naar de groei van steltloperjongen kwam overigens vast te staan, dat ook andere factoren van belang kunnen zijn om een broedpoging te laten slagen; zo kunnen ongunstige weersomstandigheden funest zijn voor het grootbrengen van de kuikens. De onderzoekers stelden ook vast, dat de afmetingen van de eieren bij Krombekstrandlopers verband houden met de conditie van de vogel vóór de aankomst in het broedgebied en de weersomstandigheden in de periode voorafgaande aan het eierleggen, zouden dus eveneens invloed op de broedresultaten kunnen hebben.

H. Schekkerman & M. van Roolen: Breeding Waders at Pronchishcheva Lake, Northeastern Taimyr, Siberia, in 1991. 89 bladzijden, figuren, tabellen, zwartwitfoto's, 1 bijlage. WIWO-rapport 55 (1995), Zeist. Prijs f 20,- (exclusief f 15,- verzand- en administratiekosten voor het buitenland). Bestellingen door overmaking op gironummer 2 666 009 ten name van Stichting WIWO, Lindengracht 9, 3633 AS Vreeland of door toezending van eurocheque, met vermelding van het gewenste.

Wader and Waterfowl Migration in the Çukurova deltas, South Turkey, Spring 1990

Van 2 maart tot 20 mei 1990 werden in samenwerking met de Turkish Society for the Protection of Nature (DHKD) tellingen van steltlopers en wadvogels verricht in het westelijke deel van de delta van de Çukurova aan de zuidkust van Turkije. Een studie in 1987 had reeds aangetoond dat de wetlands in deze delta van grote waarde zijn voor de trekvogels. Niet minder dan 95 wadvogels zijn op doortrek vastgesteld waaronder vooral Strandplevier, Kleine Strandloper, Bonte Strandloper, Kemphaan, Grutto, Kluut, Krombekstrandloper en Witkoopeend. Belangrijk was ook de ontdekking van zeven paren van de Purperkoet, waaronder met jongen. Het is het tweede gebied voor deze soort in Turkije. Er werden 336 waadvogels geringd waaronder ook met kleurringen. Twee Kemphanen werden teruggemeld. Aanbevelingen voor de bescherming en behoud van het gebied verschijnen in een afzonderlijke publikatie.

H. Kivit, H. Nijmeijer & A. Ovaa: Wader and Waterfowl Migration in the Çukurova deltas, South Turkey, Spring 1990. 161 bladzijden, vele figuren, kaartjes, grafieken, tabellen, 4 bijlagen. WIWO-rapport 48 (1994), Zeist. Prijs f 25,-. Voor bestellingen: zie boven.